

Innspill til planer om privat detaljreguleringsplan for nytt næringsområde ved Langsetvågen/Skarberget - BirdLife Nesna

Deres referanse: 52105246

Varsel om oppstart av arbeid med detaljreguleringsplan for Langsetvågen industripark 2, del av gnr 47 bnr 2, 14 m.fl. i Nesna kommune. PlanID 1828 2022 001

Vi viser til planene for nytt næringsområde ved Langsetvågen/Skarberget. En slik arealdisponering vil være meget uheldig på grunn av naturverdiene, og vi ber om at planene stanses, eller at de eventuelt lokaliseres et annet sted. BirdLife Norge har tidligere meldt området inn for vern ifm. Statsforvalteren i Nordland/Miljødirektoratets arbeid med supplerende vern. Spesielt Engentjønnna er et rikt våtmarksområde med særlig høye antall rødlistede arter og viktig økologisk funksjon. Det er god vannutskifting og den blir sjelden dekket med is selv om midt på vinteren, så den har en viktig funksjon hele året, som hekkeplass, i trekketidene og for overvintrende fugl. Det renner ut 4-5 småbekker/grøfter til Engentjønnna, og disse tar med seg mye verdifull næring, og er i seg selv skjul og matsøkingsplasser for mange arter.

En grundig kartlegging av fugl og annet naturmangfold i og rundt Engentjønnna er påkrevd, men det kan nevnes at det hekker vipe ved Engentjønnna (kritisk truet (CR) på rødlisten). Flere nærliggende områder der det har vært vipe er nå dyrket opp, eller er under oppdyrking, så det gjør Engentjønnna enda viktigere for arten som har forsvunnet fra de fleste andre hekkeplassene i Nesna kommune. I år er arten kun observert i Engentjønnna og tilstøtende områder i kommunen. Første observasjon av vipe i Nesna i 2022 var nettopp i Engentjønnna 2. april, og den brukte lokaliteten helt til langt ut i september da den sist ble rapportert der med 6 individer den 17. september. Dette understreker hvor viktig lokaliteten er for arten. Arten har som nevnt forsvunnet fra andre steder i kommunen der den har hekket tidligere, og det samme gjelder for nabokommuner og man må helt til Herøy og Dønna for å finne de nærmeste hekkeplassene.

Storspove (truet, EN på rødlisten) hekker også ved Engentjønnna og bruker området mye, og andre rødlistearter som finnes i området er gjøk (nær truet - NT), tjeld (NT, hekker), rødstilk (NT, hekker), fiskemåke (sårbar - VU, hekker), og området er også viktig for taksvale (NT), stær (NT), gulspurv (VU) og heilo (NT).

Skarberget er også med i planen, og «Skar» henviser formodentlig til «skarv» og i berget er det en overnattingsplass for storskarv (nær truet (NT) på rødlisten). En slik overnattingsplass har antagelig vært i bruk i flere hundre, og kanskje tusener år, og er **svært viktig for artens langsiktige overlevelse**, da de er avhengige av sikre overnattingssteder, der de kan sitte i skjul i tilnærmet mørke. Det er ikke så veldig mange slike plasser og blir noen ødelagt så må storskarven benytte seg av steder med større fare for å bli utsatt for predasjon og forstyrrelser, og det vil direkte påvirke overlevelsen for arten. Dette bør kartlegges grundig, og alt av inngrep som forringer plassens funksjon som overnattingsplass bør ikke tillates. Spesielt kan det nevnes at kunstig lys og støy kan være veldig forstyrrende, og det bør være en stor buffersone mot eventuelle inngrep, så det er antagelig ikke forsvarlig å sprengte ut noen deler av Skarberget i det hele tatt uten at det vil gå utover storskarven.

Det kan også være andre viktige biologiske forekomster i slike godt gjødslete steder, og dette bør kartlegges grundig, og **lokaliteten bør helst få et varig vern.**

I de [nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#) er arealendringer trukket frem som en av de viktigste påvirkningsfaktorene for truet natur i Norge i dag. Det er derfor en klar nasjonal forventning at kommuner og fylkeskommuner identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold, og at samlet belastning tillegges vekt. Det presiseres videre at regjeringen legger stor vekt på å ivareta truet natur, og at økosystemer sikres god tilstand. Regjeringen trekker også frem at fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge, og det er forventning til at bærekraftmålene legges til grunn for den kommunale og regionale planleggingen.

Etter vår vurdering basert på dagens kunnskap vil inngrepene ikke la seg gjennomføre etter nasjonale planretningslinjer og føringene i naturmangfoldsloven. Et sentralt miljømål i norsk forvaltning er å forbedre forholdene for rødlistede arter, og dem er det mange her. Området har også en betydelig økologisk funksjon som spiskammers for et stort antall fugler i regionen, samt trekkende arter. Vi viser også til [Naturstrategien for våtmark](#), som påpeker at nedbygging av våtmarker ikke er bærekraftig og må stanses.

Engentjønnna må også sees i sammenheng med den viktige Skogsleira, og det ser ut til at disse to lokalitetene har en utfyllende funksjon, der de er gjensidig viktige. Fugl forflytter seg mellom lokalitetene ved forstyrrelser, og når Skogsleira er tilfrosset trekker for eksempel andefugl over til Engentjønnna som i mindre grad fryser til om vinteren (bedre vannutskifting).

Arealendringer er en viktig årsak til reduksjon i mange av våre fuglebestander. Sikring av leveområder, enten gjennom formelt vern eller ved at det tas hensyn til naturverdier i den generelle arealforvaltningen, er avgjørende for å sikre levedyktige bestander. En intakt og artsrik natur gir oss livsviktige naturgoder, samtidig som den er ett av våre viktigste verktøy for å bremse klimaendringene. Klima- og naturkrisen må sees i sammenheng, og fokus må være på løsninger som tjener både natur og klima.

Enorme landarealer i verden er forringet og til dels ødelagt av menneskelig påvirkning. For at økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester, er omfattende restaurering nødvendig. FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. Stortinget har bestemt at 15 % av ødelagt natur skal restaureres innen 2025. Men det **viktigste vi kan gjøre er å ikke ødelegge natur.**

Det må stimuleres til en restriktiv arealbruk og innføring av arealregnskap. Man bør tilstrebe arealnøytralitet både i lokal og nasjonal arealpolitikk. Det må kompenseres for arealbruk som medfører naturtap, særlig av verdifull natur. I denne sammenheng presiserer vi at restaurering eller vern av annet areal kan aldri kompensere for tap av verdifull natur. Allerede forringede og/eller utbygde områder må gjenbrukes eller fortettes, fremfor å bygge ned mer natur.

Vi kan jo påpeke at det er en bedre lokalisering rett sør-vest for det området Westcon har i dag, som er regulert til industri og allerede sprengt ut. Evt. kan man vurdere flytende lagringsplass siden det er flyteelementer det skal bygges uansett. Disse kan

da fjernes etter den begrensede tiden dette skal foregå, og man trenger ikke å gjøre irreversible inngrep i verdifull og verneverdig våtmark.

Avslutningsvis vil vi referere fra naturmangfoldloven: NML § 7: "Prinsippene i §§ 8 til 12 **SKAL** legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, ..." (vår utheving)

Dersom Nesna kommune mot formodning likevel skulle velge å godkjenne tiltaket ser vi dette som et klart brudd på naturmangfoldloven. Et slikt vedtak må man påregne blir påklagd til høyere myndighet.

Nesna 12.10.2022

For BirdLife Nesna

Eivind Smørvik
Leder BirdLife Norge, Nesna og Omegn Lokallag,
en organisasjon med ca. 150 medlemmer.

Kopi:

Norconsult ved Tuva Cathrine Daae
Statsforvalteren i Nordland